

สถานภาพและศักยภาพของอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าพื้นเมือง:

ศึกษาในกรณีอุตสาหกรรมข้าว เกรียนงา

นางสาว ดวงพร อัจฉริยวิจิตร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชา เศรษฐศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๖๔

ISBN 974-556-971-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

011556

I 15586048

THE STATUS AND POTENTIAL OF RURAL INDUSTRIES: A CASE
STUDY OF SESAME RICE-CAKE INDUSTRY

MISS DUANGPORN ARCHARIYAVIVIT

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Economics

Department of Economics

Graduate School

Chulalongkorn University

1986

ISBN 974-566-971-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สถานภาพและศักยภาพของอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าพื้นเมือง : ศึกษา
ในกรณีอุตสาหกรรมข้าวเกรียบงา

โดย นางสาวดวงพร ชัจฉริยวิจิตร

ภาควิชา เศรษฐศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ วรัญญา ผ่านเจริญ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรชัย พิศาลบุตร)

รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.สุรชัย พิศาลบุตร)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ วรัญญา ผ่านเจริญ)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไกรยุทธ ธีรตยาสินันท์)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สมชาย รัตนโกมล)

เกษตร ซึ่งทรัพยากรในท้องถิ่นเกือบทั้งสิ้นก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น นับว่าเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่นนั่นเอง และในปัจจุบันการผลิตในระดับโรงงานได้เริ่มมีการผลิตเพื่อการส่งออกในบางส่วนแม้จะมีปริมาณไม่มากนัก แต่ก็อาจกล่าวได้ว่าอุตสาหกรรมดังกล่าวนอกจากจะเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในจังหวัดเพชรบุรี แล้วยังนับว่าเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับประเทศชาติโดยส่วนรวมด้วย

แต่ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการศึกษาก็คือ การขาดแคลนข้อมูลจากหน่วยงานทางราชการ จึงจำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากการออกแบบสอบถามจากผู้ผลิต ดังนั้นจึงควรที่จะมีการปรับปรุงระบบข้อมูลให้ดีขึ้น เพื่อการศึกษาต่อไปถึงความสำคัญของอุตสาหกรรมสินค้าพื้นเมืองในจังหวัดอื่น ๆ อันจะเป็นแนวทางในการพิจารณาถึงบทบาทของอุตสาหกรรมสินค้าพื้นเมืองต่อการพัฒนาชนบทและ เศรษฐกิจส่วนรวมต่อไปในอนาคต

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title THE STATUS AND POTENTIAL OF RURAL INDUSTRIES:
 A CASE STUDY OF SESAME RICE-CAKE INDUSTRY

Name Miss Duangporn Archariyavivit

Thesis Advisor Associate Professor Waranya Panchareon

Department Economics

Academic Year 1985

ABSTRACT

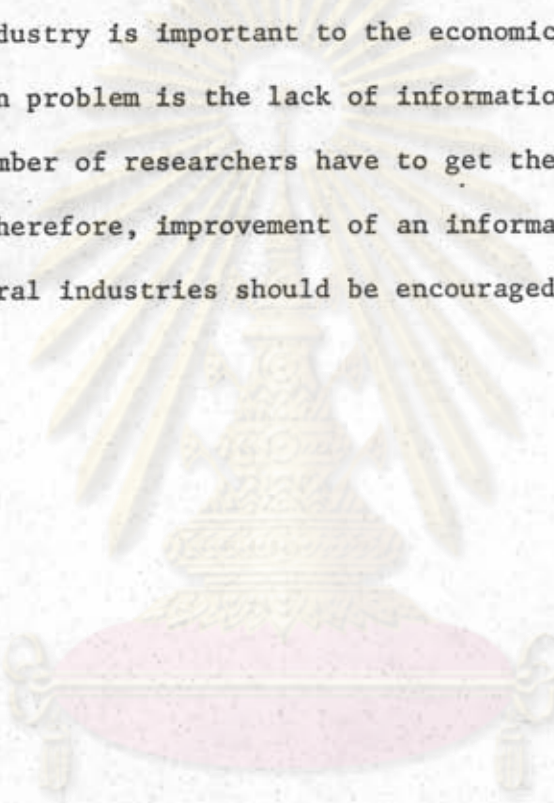
Economic development in Thailand during the last two decades has grown impressively. However, the development has been concentrated in Bangkok Metropolitan and nearly surrounding areas without being decentralized into the rural areas, This, creates an unequal development path between rural and the urban areas. So in the Fifth National Economic and Social Development Plan (1982-1986), the government has played its role to the development of rural industry. Rural industry in many provinces used local raw materials and also labour intensive technique, so this type of industry is suitable for rural development,

The main objective of this study is to investigate the status as well as potential for an increase in income and employment of the rural people through the stimulation of rural industry. A sesamesrice-cake industry in Petchaburi Province has been chosen as a case study. Six firms and thirty households were included in the study.

Analysis on cost, capital intensity and production function of the two different types of producers shows that the sesamesrice-cake industry is a labour intensive industry. If demand of this product increases, rural employment will also increase. This industry is an

agro-industry, so value added obtained will increase income of local people and consequently the surplus can be exported to other countries. Thus we can say that sesamerice-cake industry increases foreign exchange earnings too.

The results obtained from the study show that despite the fact that this industry is important to the economic development of Thailand, the main problem is the lack of information from official sources. So a number of researchers have to get the information by field surveys. Therefore, improvement of an information system especially for rural industries should be encouraged and implemented.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยความกรุณาของอาจารย์หลายท่าน ผู้เขียนขอกราบ
ขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ วรัญญา ผ่านเจริญ ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้กรุณา
ให้คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สุรัชชัย
พัฒนจิตริไล รองศาสตราจารย์ ดร.ไกรยุทธ อีรตยาสินันท์ และอาจารย์ ดร.สมชาย
รัตนโกมุท ซึ่งได้กรุณาสละเวลาอันมีค่า ในการเป็นกรรมการสอบ ตลอดจนให้คำแนะนำต่าง ๆ
ในการแก้ไขวิทยานิพนธ์นี้ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผู้เขียนต้องขอขอบพระคุณ คุณจารุณี สว่างแจ้ง ผู้อำนวยการศูนย์
และให้ความช่วยเหลือ ในการเก็บข้อมูลอุตสาหกรรมในระดับครัวเรือน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญ
ส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอมอบให้แก่คุณพ่อ คุณแม่ ซึ่งเป็นผู้ให้กำเนิด
และสติปัญญาแก่ผู้เขียน คุณปราณี อัจฉริยวิวิธ พี่สาวผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของผู้เขียนมา
โดยตลอด ครู และอาจารย์ทุกท่านที่ได้สั่งสอนอบรม ตลอดจนสถาบันการศึกษาทุกแห่งที่เคยศึกษา
มา รวมถึงมหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งเป็นสถาบันแห่งแรกที่ทำให้ความรู้เบื้องต้นทางด้านเศรษฐ-
ศาสตร์แก่ผู้เขียน ขอบกพร่องต่าง ๆ ที่มีอยู่ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขออภัยรับผิดแต่เพียง
ผู้เดียว

ศูนย์วิทยทรัพยากร

ดวงพร อัจฉริยวิวิธ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พฤษภาคม ๒๕๒๔

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	ณ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ ๑ บทนำ	
- ความเป็นมา	๑
- สาเหตุที่ทำการศึกษา	๓
- วัตถุประสงค์ในการศึกษา	๓
- ขอบเขตในการศึกษา และแหล่งที่มาของข้อมูล	๔
- งานที่เคยมีผู้ทำการศึกษา	๕
- วิธีการศึกษา	๕
- ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา	๑๘
บทที่ ๒ บทบาทของอุตสาหกรรมขนบกับการพัฒนา เศรษฐกิจ	
- ความนำ	๒๐
- ความหมายของอุตสาหกรรมในชนบท	๒๒
- บทบาทของอุตสาหกรรมในชนบท	๒๓
- ประโยชน์จากการพัฒนาอุตสาหกรรมในชนบท	๒๔
บทที่ ๓ อุตสาหกรรมข้าว เกรียบงา	
- สภาพ เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพของประชากรในจังหวัด เพชรบุรี	๓๓
- โครงสร้างปัจจัยการผลิตของอุตสาหกรรมข้าว เกรียบงา	๓๖
- กรรมวิธีการผลิตข้าว เกรียบงา	๔๔
- ผู้ประกอบการ แรงงาน สัดส่วนแรงงาน/ทุน	๕๐
- การตลาด	๕๔

	หน้า
บทที่ ๔ การเปรียบเทียบการผลิตในระดับโรงงาน และการผลิตในครัวเรือน	
- ต้นทุนการผลิต	66
- มูลค่าเพิ่ม	75
- สมการการผลิตของอุตสาหกรรมข้าว เกรียบงา	79
- การจ้างงาน	86
บทที่ ๕ ศักยภาพของอุตสาหกรรมข้าว เกรียบงา	89
- การสร้างงาน	89
- การเพิ่มรายได้	92
๑. รายได้ของประชาชนในท้องถิ่นที่เพิ่มขึ้นจากการผลิตในครัวเรือน	92
๒. การเพิ่มขึ้นของรายได้ในกรณีของการผลิตในระดับโรงงาน	95
๓. ผลตอบแทนต่อแรงงาน	96
บทที่ ๖ สรุปและเสนอแนะ	98
- สรุป	98
- เสนอแนะ	100
บรรณานุกรม	101
ภาคผนวก	106

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๓.๑ จำนวนผลผลิตไม้ผลและไม้ยืนต้นปี ๒๕๒๒ (เพชรบุรี).....	๔๗
ตารางที่ ๓.๒ เนื้อที่เพาะปลูกผลผลิต ผลผลิต/ไร่ ของการเพาะปลูกข้าว ภาคตะวันตก ปี ๒๕๒๒/๒๕๒๓.....	๔๐
ตารางที่ ๓.๓ เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตงา.....	๔๒
ตารางที่ ๓.๔ ปริมาณการใช้มะพร้าวในประเทศไทย.....	๔๕
ตารางที่ ๓.๕ ปริมาณและมูลค่าน้ำตาลมะพร้าวที่ส่งออก.....	๔๔
ตารางที่ ๓.๖ มูลค่าสินทรัพย์ถาวรของอุตสาหกรรมข้าว เกือบงาในปี ๒๕๒๕.....	๕๓
ตารางที่ ๓.๗ ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวรของโรงงานข้าว เกือบงา โรงที่ ๑-๖ ปี ๒๕๒๕.....	๕๓
ตารางที่ ๓.๘ สัดส่วน/จำนวนแรงงาน ทุน/ค่าจ้าง ค่าเสื่อมราคา/จำนวนแรงงาน ค่าเสื่อมราคา/ค่าจ้าง.....	๕๔
ตารางที่ ๓.๙ ประเทศผู้นำเข้าข้าว เกือบจากไทย และปริมาณการส่งออกของ ข้าว เกือบทุกชนิดที่ผลิตจากอัญพิศ.....	๖๐
ตารางที่ ๔.๑ ต้นทุนการผลิตข้าว เกือบงา ๑ ต้น ของการผลิตในระดับโรงงาน และระดับครัวเรือน.....	๗๖
ตารางที่ ๔.๒ มูลค่าเพิ่มการผลิตข้าว เกือบงา ๑ กิโลกรัม.....	๘๐
<p>ศูนย์วิจัยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>	
ตารางที่ ๓.๑ แผนผังแสดงการจัดจำหน่ายของอุตสาหกรรมข้าว เกือบงา.....	๖๔